USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Brigity Chrastilové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Ludmily Valentové a Mgr. et Bc. et Ing. Radovana Havelce v právní věci **žalobkyně: S. P.,** zastoupena Mgr. Karlem Neubertem, advokátem, se sídlem Oldřichova 1, Třebíč, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2005, č. j. OAM - 1503/VL - 10 - 08 - 2005, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 5. 2007, č. j. 61 Az 109/2005 - 18,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného, jímž jí nebyl udělen azyl podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“) jako zjevně nedůvodná. O nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatelka, že v průběhu správního i soudního řízení poskytla důkazy o tom, že je ve své zemi pronásledována. Na podporu svého tvrzení cituje ustanovení § 12 písm. b) a § 2 odst. 5 zákona o azylu a dovozuje naplnění definice pronásledování, neboť v zemi původu je přímo ohrožen její život i svoboda a současně je vystavena velkému psychickému nátlaku. Odůvodněné obavy o její život jsou přitom trpěny místními úřady. Žalovaný ani nezjistil, zda v zemi původu skutečně taková situace je, ani nevyzval orgány policie k vyjádření ve věci. Stěžovatelka sama přitom takové důkazy nemohla provést. Když se o to v zemi původu jedenkrát pokusila, matka stěžovatelky ji prodávala přítomným úředníkům výměnou za jejich mlčení. Soud i správní orgán dále v řízení nepostupovali ve prospěch stěžovatelky. Stěžovatelka se nevyzná v českém právu a nedostalo se jí potřebného poučení, jakým způsobem má svá práva použít. Podstatou žádosti o azyl přitom byla snaha vyhnout se problémům plynoucím ze soužití s matkou - alkoholičkou, která ji v opilosti napadala, urážela a dokonce za úplatu nabízela

svým známým. Současně stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku. V daném případě nutno uvést, že byla žádost stěžovatelky zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatelka vůbec neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě po podání kasační stížnosti proti předmětnému rozsudku postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Kasační stížnost podala účastnice řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že část kasační argumentace nebyla stěžovatelkou uplatněna v řízení o žalobě. Týká se to zejména tvrzení o pokusu řešit situaci s úřady v zemi

původu. Takové námitky jsou pak nepřípustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s. a nemohou být věcně projednány.

Zpochybnění posouzení právní otázky soudem v otázce správnosti posouzení azylové situace stěžovatelky je přípustnou kasační námitkou. K této námitce lze uvést následující: otázkou daného azylového důvodu se Nejvyšší správní soud vnitřně jednotně a nerozporně zabýval v řadě svých předchozích rozsudků. Je možné odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 147/2004 - 41 Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Z výše citovaných ustanovení zákona vyplývá, že správní orgán má povinnost zjišťovat podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu pouze v případě, že žadatel o azyl důvody zde uvedené alespoň tvrdí. V daném případě však stěžovatelka ve správním řízení netvrdila, že je v zemi svého původu pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Bezprostředním důvodem žádosti o azyl byly v daném případě problémy se soukromými osobami mimo státní struktury. Z výpovědí stěžovatelky navíc ani nevyplynulo, že by se s žádostí o pomoc proti takovému jednání fyzické osoby obrátila na policii. Obdobně se k věci vyjadřují např. rozsudky NSS sp. zn. 4 Azs 115/2005, nebo sp. zn. 4 Azs 23/2003. Skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona). V souvislosti se skutečnostmi tvrzenými stěžovatelkou lze také zmínit rozsudek zdejšího soudu sp. zn. 4 Azs 7/2003, ve kterém se konstatuje, že žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami v domovském státě nenaplňuje azylové důvody. Důvodem pro udělení azylu mohou být takové skutečnosti pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatel skutečně domáhal poskytnutí ochrany, nechtěly či nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo. Nejvyšší správní soud tedy v souladu se svou dřívější rozhodovací praxí v posouzení věcné stránky případu pochybení neshledal.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami nedostatečného zjištění situace v zemi původu, jakož i tvrzením, že soud i správní orgán v řízení nepostupovali ve prospěch stěžovatelky, která pro nedostatek právních znalostí a poučení utrpěla v řízení újmu. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je povinností správního orgánu zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené. Z žádného ustanovení zákona však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu

důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl (č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, či obdobně č. j. 5 Azs 24/2003 - 42). Dále, jestliže cizinec v řízení o udělení azylu vůbec netvrdil, že je pronásledován či diskriminován ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, není posouzení politické situace a stavu dodržování lidských práv ve státě, jehož občanství cizinec má, nezbytné (č. j. 2 Azs 6/2003 - 38; publ. 42/2003). Ani v tomto směru tedy Nejvyšší správní soud pochybení, či dotčení práv stěžovatelky, pro které by utrpěla v řízení újmu, neshledal.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu